

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-05-27
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 1719-19

Klagande

1. Tore Adielsson
Lundby 500
442 93 Kareby

2. Anna-Karin Allansson
Hagstorp 150
442 93 Kareby

3. Conny Allansson
adress som 2

4. Thomas Larsson
Skålldal 350
442 96 Kode

5. Naturskyddsföreningen i Kungälv
c/o Stig Johannesson, Munkegårdegatan 355
442 41 Kungälv

Motparter

1. Miljö- och byggnadsnämnden i Kungälv kommun
442 81 Kungälv

2. Samgräv Recycling AB
Bilgatan 7B
442 40 Kungälv

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut 2019-04-10 i ärende nr 505-32915-2018, se bilaga 1

SAKEN

Strandskyddsdispens för anläggande av väg på fastigheten Lundby 2:2 i Kungälv kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.

Dok.Id 438621

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänerns borg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se www.vanersborgstingsratt.domstol.se	0521-27 02 80	måndag – fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Miljö- och byggnadsnämnden i Kungälv kommun beslutade den 21 augusti 2018 att med stöd av 7 kap. 18 c § p. 4 miljöbalken bevilja dispens från strandskyddsbestämmelserna för anläggande av ny väg samt för att leda en bäck under vägen med hjälp av vägtrummor; allt inom strandskyddat område på fastigheten Lundby 2:2 i Kungälv kommun. Beslutet är förenat med följande villkor:

1. Anläggandet ska göras enligt ansökan.
2. Samtliga arbeten ska utföras så att grumling av vattnet och annan föroreningspåverkan undviks så långt som möjligt.
3. Vägtrumorna ska placeras och utformas så att de inte utgör några hinder för vattenlevande djur att passera igenom.

Dispensbeslutet överklagades till Länsstyrelsen i Västra Götalands län som den 10 april 2019 avvisade överklagandena från Conny Allansson, Anna-Karin Allansson, Lennart Johanssons dödsbo, Tore Ingmar Adielsson och Thomas Larsson samt avslog överklagandet från Naturskyddsföreningen i Kungälv.

YRKANDEN M.M.

Tore Adielsson, Thomas Larsson, Anna-Karin Allansson och Conny Allansson har, som deras talan får förstås, yrkat att länsstyrelsens avvisningsbeslut ska upphävas och målet återförvisas till länsstyrelsen för prövning i sak av deras överklaganden, alternativt att meddelad strandskyddsdispens upphävs av mark- och miljödomstolen.

Naturskyddsföreningen i Kungälv har yrkat att beslutet om strandskyddsdispens upphävs.

Tore Adielsson och Thomas Larsson har anfört i huvudsak följande till stöd för sin talan. Beslut och domar får överklagas av den beslutet angår om beslutet gått denne emot. Vägen planeras att anläggas över deras fastigheter. Mot bakgrund av dispensansökans koppling till vägbygget är det uppenbart att beslutet angår dem. Under alla förhållanden angår beslutet Tore Adielsson då bäcken finns på hans fastighet Lundby 2:2 (MÖD 2008:33).

Vägen är tänkt att trafikeras av tung lastbilstrafik till och från tåkten. Det är uppenbart att detta medför olägenheter för närboende genom buller, damning och förändrad landskapsbild (se MÖD 2005:33 och MÖD 2006:3). Under alla förhållanden kommer en dispens att negativt påverka Tore Adielssons rättsställning då den vägbyggnation som dispensen avser inskränker möjligheterna för honom att nyttja den egna fastigheten.

Anna-Karin Allansson och Conny Allansson har anfört i huvudsak följande till stöd för sin talan. De som närmaste fastighetsägare har rätt att överklaga då det strandskyddade vattnet löper över deras mark. Därmed kommer dispensen att påverka dem. Kriterierna för dispens är inte uppfyllda. Det finns ingen pågående verksamhet vid bergtåkten vid fastighet Kareby Ryr 1:1.

Naturskyddsföreningen i Kungälv har anfört i huvudsak följande till stöd för sin talan.

Transporterna till och från bergtåkten har genom åren använt allmän väg 627. Nu avser Samgräv att nytt tillstånd och öka utöka täktverksamheten vilket ökar antalet tunga transporter vilket vägens tillstånd inte klarar.

Tillståndet för bergtåkten gäller endast till 15 september 2019 och fram till dess borde transportbehovet klaras som tidigare med befintlig väg 627. Alltså finns det inte något särskilt skäl förrän ett beslut finns för nytt täkttillstånd, vilket erfordras för att få fortsätta och utvidga en pågående verksamhet (7 kap.18§ 4).

Vägverkets tillstånd till väganslutningen upphörde 2019-01-26. Enl. TRV 2017/122772.

Ingen utvärdering är gjord hur den nya vägen påverkar bevarandet av goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten på lång eller kort sikt. 13 kap. 2 §. Området som påverkas av den ansökta dispensen består av ädel löv- och sumpskog (enl. skogsstyrelsen). Den föreslagna vägen medför omfattande ingrepp utfyllt med

stenkross och med asfaltsbeläggning minst 10 m vid utfarten. Vägen blir 12 meter och kommer att behöva sikt schaktas (röjas) minst 2x170 meter, detta 5 meter från utfarten. En vändplan för lastbilarna kommer att ta en stor yta i anspråk och ge risk för oljeläckage och dylikt till vattnet. Bäckan ansluter till Grannebyån och ingen riskbedömning är gjord för hur Grannebyån kan komma att påverkas av ingreppet. Vid skogsavverkning och vid markarbeten frigörs ofta (metyl)kvicksilver och följer med vattnet. Grannebyån är redan i nuläget belastad av övergödning och miljögifter. Alternativ vägdragning är inte närmare utredd.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Målet handläggs enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden. Handläggningen är i huvudsak skriftlig. Mark- och miljödomstolens uppgift är att gå igenom materialet för att se om länsstyrelsens avgörande är riktigt.

Bestämmelser om enskildas klagorätt i miljömål återfinns i 16 kap. 12 § 1 st 1p miljöbalken. Enligt bestämmelsen får överklagbara domar och beslut överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot. Enligt praxis är det den som kan utsättas för en skada eller olägenhet som inte är enbart teoretisk eller helt obetydlig som har rätt att överklaga, se exempelvis NJA 2012 s. 921. Högsta domstolen framhöll i denna dom att denna avgränsning av enskildas klagorätt är förenlig med Århuskonventionen.

Den som en dom eller ett beslut angår och som därför har rätt att överklaga brukar benämnas sakägare. Det finns ingen entydig och klar definition av begreppet sakägare. För att någon ska vara sakägare i förhållande till ett beslut krävs att beslutet angår denne på ett mera konkret sätt. Detta brukar uttryckas som att beslutet ska påverka klagandens rättsställning på ett sätt som har erkänts av rättsordningen. Exempel på ett sådant erkännande är att det i en författning eller dess förarbeten anges att myndighetens prövning ska föregås av samråd med vissa intressenter eller att i an-

nat fall vissa intressen knutna till den enskilde ska beaktas vid prövningen. Regler-
nas ändamål blir alltså styrande för vilka som anses som sakägare (se prop.
1997/98:45 del 1 s. 483 f).

Av stor betydelse vid domstolarnas bedömning av rätten för enskilda att överklaga
domar eller beslut enligt miljöbalken är vad som bedömts vara det skyddsvärda in-
tresset med den rättsregel som varit aktuell vid prövningen (den s.k. skyddsnormslä-
ran). Om syftet med regeln är att skydda allmänna intressen har enskilda regelmäss-
igt inte bedömts ha klagorätt, se t.ex. rättsfallet MÖD 2013:32, rörande klagorätt i
mål om prövning av Natura 2000-ärende. Mark- och miljööverdomstolen konstate-
rade i denna dom att när prövningen uteslutande berör allmänna intressen kan beslu-
tet inte anses angå enskilda, oavsett hur nära den prövade verksamheten de bor. I
rättsfallet MÖD 2012:33 ansåg Mark- och miljööverdomstolen att en prövning av
en ansökan om strandskyddsdispens uteslutande ska ske utifrån de allmänna intres-
sen som bestämmelserna är avsedda att skydda och att enskilda intressen i princip
saknar betydelse för frågan om dispens. Vidare anförde domstolen att inte ens en
fastighetsägare, vars mark berörs av en ansökan om strandskyddsdispens, är berörd
av ansökan på ett sådant sätt att beslutet om strandskyddsdispens får överklagas av
denne. I mål om strandskyddsdispens har avgränsningen av vilka enskilda som har
rätt att överklaga således tolkats snävt.

Klagandena 1 – 4 har bl.a. anført att vägen planeras att anläggas över resp. i när-
heten av deras fastigheter och att bäcken rinner över deras fastigheter samt att en
beviljad dispens kommer att påverka dem negativt.

Av vikt för frågan om klagorätt är vad det överklagade beslutet avser och vilka
rättsverkningar beslutet får. Här förtjänar betonas att en strandskyddsdispens inte
medför en rätt att anlägga väg eller utföra åtgärd på annans fastighet. Markåtkoms-
ten måste verksamhetsutövaren skaffa sig på annat sätt. Det fordras således ytterli-
gare åtgärder från verksamhetsutövaren, i första hand avtal med berörda fastighetsä-

gare, innan vägen kan anläggas. En dispens medför endast att strandskyddsbestämmelserna i miljöbalken inte innebär hinder för åtgärden. Dispensen som sådan har inte någon negativ inverkan för klagandena.

Domstolen anser mot bakgrund av det ovan anförda att länsstyrelsens beslut inte kan anses angå Tore Adielsson, Thomas Larsson, Anna-Karin Allansson och Conny Allansson på sådant sätt att den haft rätt att överklaga beslutet.

Vid prövning i sak av Naturskyddsföreningens överklagande finner domstolen inte skäl att göra någon annan bedömning än den länsstyrelsen gjort i det överklagade beslutet. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD- 02)

Överklagande senast den 17 juni 2019

Göran Stenman

Gunnar Barrefors

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Göran Stenman, ordförande, och tekniska rådet Gunnar Barrefors. Föredragande har varit beredningsjuristen Sandra Persson.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Rättsenheten

BESLUT
2019-04-10

Diarienummer
505-32915-2018

Sida
1(8)

Klagande
(delgivningskvitton)

Conny Allansson
Anna-Karin Allansson
Hagstorp 150
442 93 Kareby

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT

INKOM: 2019-04-25
MÅLNR: M 1719-19
AKTBIL: 2

Lennart Johanssons dödsbo
Ingrid Larsson
Rogstorp 120
442 93 Kareby

Naturskyddsföreningen i Kungälv
c/o Stig Johannesson
Munkegårdegatan 355
442 41 Kungälv

Tore Ingmar Adielsson
Lundby 500
442 93 Kareby

Thomas Larsson
Skälldal 350
442 96 Kode

Motpart

Samgrav Recycling AB
Bilgatan 7 B
442 40 Kungälv
roger@samgrav.se

Överklagande av beslut om beviljad strandskyddsdispens för anläggande av väg på fastigheten Lundby 2:2 i Kungälv kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen avvisar överklagandena från Conny Allansson, Anna-Karin Allansson, Lennart Johanssons dödsbo, Tore Ingmar Adielsson och Thomas Larsson.

Länsstyrelsen avslår överklagandet från Naturskyddsföreningen i Kungälv.

Redogörelse för ärendet

Miljö- och byggnadsnämnden i Kungälv kommun (nämnden) beslutade den 21 augusti 2018 (§ 189, dnr MOBNM-2018-795) att med stöd av 7 kap. 18 c § p. 4 miljöbalken, MB, bevilja dispens från

strandskyddsbestämmelserna för anläggande av ny väg samt för att leda bäcken med hjälp av vägtrummor under vägen inom strandskyddat område på fastigheten Lundby 2:2 i Kungälv kommun.

Beslutet är förenat med följande villkor:

1. Anläggandet ska göras enligt ansökan.
2. Samtliga arbeten ska utföras så att grumling av vattnet och annan föroreningspåverkan undviks så långt som möjligt.
3. Vägtrummorna ska placeras och utformas så att de inte utgör några hinder för vattenlevande djur att passera igenom.

Av beslutet framgår bland annat följande. Samgräv Recycling AB har lämnat in en ansökan om strandskyddsdispens för att få anlägga och kulvertera en ny väg över en strandskyddad bäck. Strandskyddet är cirka 50 meter brett där vägen planeras att anläggas.

Enligt ansökan är den planerade vägen totalt 3 km lång och den behövs för att kunna fortsätta bedriva och utöka befintlig verksamhet vid bergtäkt på fastigheten Kareby-Ryr 1:1. Den väg som verksamheten idag använder för in- och uttransporter får enligt Trafikverket inte längre användas. Sökande anger även att om den nya vägen dras så att den inte korsar den strandskyddade bäcken så innebär det en markant längre vägdragning. Trafikverket har den 26 januari 2018 lämnat tillstånd för anslutning av enskild körväg från fastigheten Lundby 2:2 till väg 574.

Den planerade åtgärden bedöms medföra risk för att livsvillkoren för djur- eller växtarter påverkas negativt. En påverkan under byggnadstiden i form av tillfällig grumling av vattnet kan ske och kulverteringen kan påverka vattenflödet och djurs vandring i bäcken. Miljöenheten bedömer dock att påverkan med grumling är tillfällig under byggtiden och kulvertering av bäcken kan göras så att den inte väsentligt påverkar växt- och djurlivet. Sökanden bör därför utföra arbetena med hänsyn till naturmiljön och beslutet förenas därför med vissa villkor. Miljöenheten bedömer att tillgängligheten för allmänheten endast påverkas under arbetets genomförande och att den inte försämras av den planerade åtgärden.

Miljöenheten bedömer att sökandes särskilda skäl för dispens, att vägen behövs för fortsatt och utökad användning av befintlig verksamhet, kan medges som ett särskilt skäl för dispens enligt 7 kap. 18 c § p. 4 MB. Den väg som idag används får enligt Trafikverket inte användas för in- och uttransport av befintlig bergtäkt så för att sökande ska kunna fortsätta bedriva sin verksamhet behövs en ny väg. En alternativ vägdragning för att undvika aktuellt strandskyddat område medför att vägen behöver dras en längre väg genom orörd natur.

Med stöd av 7 kap. 18 c § p. 4 MB beviljas dispens från strandskyddsbestämmelserna för anläggande av ny väg samt för att leda

bäcken med hjälp av vägtrummor under vägen inom strandskyddat område på fastigheten Lundby 2:2 i Kungälv kommun.

Länsstyrelsen beslutade den 14 september 2018 (dnr 526-32461-2018) att inte pröva nämndens beslut om beviljad strandskyddsdispens (§ 189, dnr MOBNM-2018-795).

Conny Allansson och Anna-Karin Allansson har överklagat nämndens beslut och anför bland annat följande. De hävdar med bestämdhet att beslutet inte kan falla under denna paragraf då det inte finns någon pågående verksamhet vid bergtäkten på fastigheten Kareby-Ryr 1:1. Samtidigt grundar sig beslutet på en Inventering av Ädellövsskog som gjordes för över 25 år sedan (1990). Som närmaste fastighet ifrågasätter de även frånvaron av delgivning av beslutet.

Lennart Johanssons dödsbo genom Ingrid Larsson har överklagat nämndens beslut och yrkar att det upphävs. De anför bland annat följande. Sökanden vill dra vägen och dela på två av klagandens gårdar, Rogstorp Västergård 2:3 och Rogstorp Östergård 1:4. De har hundutbildningar där sökanden vill att vägen ska dras samt en sommarstuga. Där finns också ett gammalt torp, vet ej om det är ett kulturminne. Om det blir en 12 meter bred väg över gårdarna blir det ingenting kvar. De vill kunna använda sommarstugan som de alltid gjort.

Naturskyddsföreningen i Kungälv har överklagat nämndens beslut och yrkar att det upphävs. Föreningen anför bland annat följande. För att förstå och kunna fatta rätt beslut måste helheten av verksamhetens påverkan tas i beaktande, ref. 2 kap. 2 § MB (kunskapskravet).

Sökanden anger i ansökan att: Skogsmarken och den bäck som strandskyddet omger saknar särskilda/ skyddsvärda naturvärden enligt den inventering som låtit utföras vid utredningen av vägens lokalisering. Ref. 7 kap. 13 § 2 – bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Denna inventering är inte medskickad i ansökan och ej heller känd av handläggaren på Kungälv miljökontor.

Området som påverkas av den ansökta dispensen består av ädellöv- och sumpskog (enligt Skogsstyrelsen). Den föreslagna vägen medför omfattande ingrepp med stenkross samt asfaltsbeläggning. Vägen blir 12 meter och kommer att behöva siktschaktas (röjas) minst 2x170 meter, detta 5 meter från utfarten. Även en vändplan måste anordnas, vilket kommer att ta en stor yta i anspråk. Ingreppet kommer att förstöra hela eller stora delar av ädellöv- och sumpskogen.

Ingen riskbedömning är gjord för hur Grannebyån kommer att påverkas av ingreppet och av all tung trafik som kommer att stå stilla och röra sig i området vid bäcken. Grannebyån är redan i nuläget belastad av övergödning och miljögifter.

Bergtäkten har haft sin verksamhet under ett antal år och tillståndet går ut den 15 september 2019. Det innebär att verksamheten kan användas som tidigare fram till den 15 september 2019. Detta stora ingrepp kan inte accepteras innan vetenskapen om hur beslutet blir för en eventuell fortsatt och utökad verksamhet.

Tore Ingmar Adielsson och Thomas Larsson har överklagat nämndens beslut och yrkar att det upphävs. De anför bland annat följande. I beslutet anges att den planerade åtgärden (cirka 3 km nyanlagd väg) innebär en risk för att livsvillkoren för djur- och växtarter kan påverkas negativt. Därefter resonerar nämnden om att bland annat grumling av vatten kan uppstå och vattenflödet påverkas under byggtiden. Detta är säkert riktigt. Hur förhållandena gestaltar sig efter byggtiden nämns dock inte. Det föreligger en uppenbar risk för att djur- och växtarter i och vid bäcken kan drabbas av bestående negativ förändring av sina livsvillkor. Detta då bäcken idag är orörd; att jämföra med det scenario att en tungt trafikerad anbringas i dess närhet (buller, vibrationer, emissioner, dammbildning etc.).

Det förhållande att negativa bestående effekter för ett av strandskyddets centrala skyddsintressen (djur- och växtarters livsvillkor) kan riskeras, och, i vart fall inte utretts, medför att dispensbeslutet skall upphävas, jfr 7 kap. 25 § MB.

I beslutet anges att tillgängligheten för allmänheten inte försämras av den planerade åtgärden. Det är uppenbart att byggande av en väg – avsedd för tung trafik – inverkar menligt på tillgängligheten för allmänheten i det, idag, orörda naturområdet vilket torde vara särskilt skyddsvärt enligt 3 kap. 2 § MB.

Då den planerade åtgärden riskerar medföra negativa effekter å strandskyddets andra skyddssyfte (allemansrätten) ska dispensbeslutet upphävas, jfr 7 kap. 25 § MB.

I beslutet beviljas dispens med hänvisning till bestämmelsen i 7 kap. 18 c § p. 4 MB. I det aktuella lagrummet anges att dispens kan beviljas för att utvidga en pågående verksamhet. Enligt uppgift bedrivs sedan en tid tillbaka inte någon verksamhet på den aktuella täkten, varför det saknas lagliga förutsättningar att bevilja dispens med hänvisning till den bestämmelsen. Gällande tillstånd för täkten löper dessutom ut 2019. Dispensbeslutet – som anger att den befintliga vägen inte får användas för in- och uttransport av bergtäkt – ska upphävas även på denna grund. Vidare gäller enligt nyss nämnda lagrum, som särskilt skäl för strandskyddsdispens att utvidgningen av verksamheten inte kan genomföras utanför området. Av bestämmelsens ordalydelse framgår att med begreppet område åsyftas det område som avses med dispensen. Det är inte visat att utvidgningen av verksamheten inte kan genomföras utanför strandskyddsområdet på mark som redan får anses ianspråktagen så att den därigenom skulle få mindre påverkan på strandskyddets syften – varför strandskyddsdispensen ska upphävas även på denna grund, se MÖD 2016:11.

Efter kontakt med kommunen har framkommit att dispensansökan hänvisar till en ädellövsskogsinventering publicerad år 1990 och utförd enligt då gällande standard. Inventeringen är obsolet och dispensbeslutet ska därför upphävas.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Tillämpliga bestämmelser

Det aktuella området på fastigheten Kungälv Lundby 2:2 omfattas av strandskydd.

Av 7 kap. 15 § MB framgår att inom ett strandskyddsområde får inte

1. nya byggnader uppföras,
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle få färdas fritt,
3. grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller
4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Kommunen får enligt 7 kap. 18 b § MB i det enskilda fallet ge dispens från förbuden i 15 §, om det finns särskilda skäl. Av 7 kap. 18 c § MB framgår att man som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om dispens från strandskyddet får beakta endast om det område som dispensen avser

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten får enligt 7 kap. 25 § MB inte gå längre än som krävs för att syftet med strandskyddet ska tillgodoses.

Dispens får enligt 7 kap. 26 § MB ges endast om det är förenligt med förbudets syfte.

Av 7 kap. 13 § MB framgår att strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Enligt den grundläggande bevisbörderegeln i 2 kap. 1 § MB ankommer det på den som ansöker om strandskyddsdispens att visa att det föreligger förutsättningar för att bevilja sådan dispens.

Av 16 kap. 12 § MB framgår att överklagbara domar eller beslut får överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot.

Enligt 16 kap. 13 § MB får överklagbara domar och beslut om tillstånd, godkännande eller dispens enligt MB, om upphävande av skydd av områden enligt 7 kap. MB eller om tillsyn enligt 10 kap. MB eller i sådana frågor enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av MB överklagas av en ideell förening eller en annan juridisk person som har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen, inte är vinstdrivande, har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år, och har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd.

Länsstyrelsens bedömning

Klagorätt

I ärenden som enbart gäller prövning av vissa allmänna intressen, till exempel strandskyddsärenden, anses som huvudregel varken närboende, ägare av berörd fastighet eller övriga enskilda ha klagorätt (jämför MÖD 2001:29, MÖD 2010:4 och MÖD 2011:44). Det allmänna intresset tillvaratas i dessa ärenden av myndigheter och vissa föreningar.

Det kan i detta sammanhang erinras att i ett ärende om strandskyddsdispens prövas inte om sökanden har en formell rätt att vidta åtgärden eller om andra tillstånd finns. En beviljad strandskyddsdispens innebär bara att åtgärden bedömts vara förenlig med de allmänna intressen som strandskyddsbestämmelserna är avsedda att skydda, det vill säga allemansrättslig tillgång till strandområden och goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Dispensen i sig ger exempelvis inte sökanden rätt att vidta åtgärder på någon annans mark.

Conny Allansson, Anna-Karin Allansson, Lennart Johanssons dödsbo genom Ingrid Larsson, Tore Ingmar Adielsson och Thomas Larsson har till stöd för sina överklaganden åberopat det allmänna strandskyddsintresset och rätten att överklaga i egenskap av ägare till aktuell fastighet samt i egenskap av närboende. Länsstyrelsen bedömer att den beviljade strandskyddsdispensen som sådan inte berör nämnda personers rättsliga ställning på sådant sätt att de ska anses ha klagorätt. Överklagandena från Conny Allansson, Anna-Karin Allansson, Lennart Johanssons dödsbo genom Ingrid Larsson, Tore Ingmar Adielsson och Thomas Larsson ska därför avvisas.

Naturskyddsföreningen i Kungälv får anses vara en sådan ideell förening som avses i 16 kap. 13 § MB och ska således medges rätt att överklaga nämndens beslut.

Prövning av sakfrågan

Den sökta åtgärden avser anläggande av ny väg över en bäck där strandskydd råder samt ledning av bäcken med hjälp av vägtrummor under vägen. Åtgärden riskerar medföra väsentligt förändrade livsvillkor för djur- och växtarter på platsen och är därför som utgångspunkt förbjuden enligt 7 kap. 15 § p. 4 MB.

Som särskilt skäl för dispens har bolaget anfört att det område som dispensen avser behövs för att utvidga en pågående verksamhet och att utvidgningen inte kan genomföras utanför området (7 kap. 18 c § p. 4 MB). Av dispensansökan framgår bland annat att vägen behövs för att kunna fortsätta driva befintlig verksamhet vid bergtäkt samt för att kunna utvidga verksamheten och på så sätt bidra till långsiktig ekonomisk tillväxt i kommunen.

Trafikverket beslutade den 26 januari 2018 att bevilja tillstånd för anslutning av enskild körväg från fastigheten Lundby 2:2 till väg 574. Av beslutet framgår bland annat att då allmän väg 627 i dagsläget är den enda väg som kan användas för transporter till bergtäkten och inte håller för utökad trafik med tunga fordon, är en ersättningsväg nödvändig för att nå bergtäkten.

Länsstyrelsen finner inte skäl att ifrågasätta att vägen i och för sig behövs för att fortsättningsvis kunna bedriva samt utvidga täktverksamheten på fastigheten. För dispens krävs dock att utvidgningen inte kan genomföras utanför området. Av bestämmelsens ordalydelse framgår att med begreppet område åsyftas det område som avses med dispensen. Av betydelse för prövningen är bland annat det behov den enskilde har av en dispens, vilken omfattning åtgärden måste ha för att den ska fylla sin funktion samt om behovet av anläggningen kan tillgodoses på något annat sätt utanför strandskyddsområdet och om det skulle medföra orimliga merkostnader eller tidsförluster om åtgärden skulle lokaliseras utanför området (se Bengtsson m.fl., Miljöbalken [Zeteo], kommentaren till 7 kap. 18 c § och prop. 2008/09:199 s. 105).

En alternativ vägdragning för att undvika aktuellt strandskyddat område medför att vägen behöver dras en längre sträcka genom orörd natur. Av nämndens beslut framgår även att påverkan i form av grumling av bäcken är tillfällig under byggtiden och att kulvertering av bäcken kan göras utan väsentlig åverkan på växt- och djurlivet.

Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis att nämnden haft fog för att bevilja dispens för den sökta åtgärden. Länsstyrelsen bedömer att dispensen tillsammans med beslutade villkor till skydd för djur- och växtlivet är

förenlig med strandskyddets syften. Vad som anförts i överklagandet förändrar inte denna bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

I detta ärende har länsjuristen Karin Höglund beslutat och länsjuristen Carolina Bergholtz varit föredragande.

Karin Höglund

Carolina Bergholtz

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till:

Miljö- och byggnadsnämnden i Kungälv kommun, kommun@kungalv.se

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till mark- och miljödomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen. Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, exempelvis en kommunal nämnd, ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.